

Alojzy Czech

Systemy gospodarcze i ich ewolucja (jubileusz prof. Stanisława Swadźby)

W dniach 21–23 września 2023 w hotelu „Pod Jedlami” w Wiśle miała miejsce XIV Ogólnopolska Konferencja pt. „Systemy gospodarcze i ich ewolucja” z podtytułem „Główne wyzwania i kierunki badań – przeszłość, teraźniejszość, przyszłość”, zorganizowana przez Katedrę Ekonomii Uniwersytetu Ekonomicznego w Katowicach. Organizatorzy z nieukrywaną dumą podkreślali, iż cykl konferencyjny rozpoczął się jeszcze w 1999 roku, czyli w ubiegłym wieku, i jest realizowany w odstępach mniej więcej dwuletnich. Punktem szczególnym tego spotkania, które zgromadziło

uczestników z ośrodków naukowych Warszawy, Torunia, Szczecina, Gdańska i Sopotu, Krakowa, Lublina, Poznania oraz Wrocławia, była uroczystość uhonorowania twórcy tych Konferencji, prof. dr hab. Stanisława Swadźby, dedykowaną Mu edycją zbioru artykułów pisanych przez współpracujących w kraju z Profesorem naukowców, jak i przede wszystkim wychowanków i pracowników z uczelni.

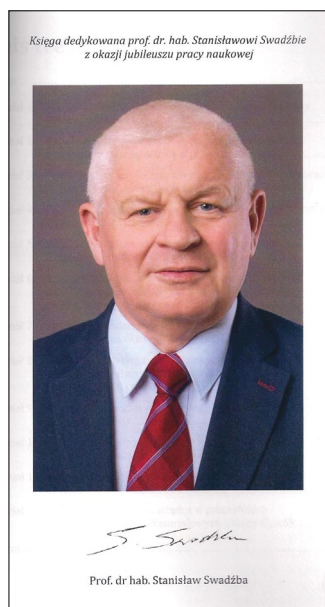
Prócz okolicznościowej edycji, wydanej pod redakcją dziekan Wydziału Ekonomii prof. Izabeli Ostoj i kierownika Katedry prof. Jacka Pietruchy, skromnej,

ale pieczołowicie przygotowanej, z rysem biograficznym Jubilata, wychowankowie i współpracownicy wręczyli swemu Profesorowi portret z pomysłowymi insygniami Jego pasji pozanaukowych w postaci podróży i nart, co wraz z życzeniami złożonymi przez przybyłych uczestników Konferencji dopełniło całości sympatycznych impresji tej części spotkania. Z pewnością było to piękne podziękowanie złożone byłemu kierownikowi, a obecnie nadal mentorowi, przez grono Jego uczniów i wychowanków.

Sama Konferencja była kameeralnym spotkaniem. Składała się z pięciu sesji, po cztery referaty w każdej. Potem około półgodzinny czas na dyskusję. Rygorystycznie zalecano moderatorom przestrzeganie ustalonego porządku. Zjechali wszyscy prelegenci. Seminaryjne warunki sprzyjały daleko idącej aktywności uczestników. Dla ilustracji – w sesji pierwszej znalazły się następujące referaty: prof. Maciej Miszewski przedstawił teorię systemów ekonomicznych wraz z jej współczesną użytecznością. W trakcie wywodu odwoływał się m.in. do ustaleń będących udziałem Jubilata. W szczególności przypomniał podział systemów gospodarczych wg St. Swadźby na statyczne, dynamiczne i dystrybucyjne, będący jedną z propozycji funkcjonujących w polskiej literaturze przedmiotu obok koncepcji J. Wilkina, M.G. Woźniaka, T. Kowalika, G. Kołodki, J. Bossaka czy J. Kleera. Następnym było badanie zróżnicowanej efektywności systemów w poszczególnych ujęciach. Problematyka pozostaje wciąż otwarta z badawczego punktu widzenia, mimo narastającego dorobku w tej subdyscyplinie interpretowanej tak z makro-, jak i mikroekonomicznego punktu widzenia.

Niejako dopełnieniem, bardziej czasowym niż przedmiotowym – co miało pozytywny skutek w żywołej dyskusji – były kolejne wystąpienia. Prof. Mirosław Bochenek (Toruń) podjął nieniknący także w XXI wieku problem relacji państwo–rynek w ujęciu historycznym wraz z modyfikacjami tych relacji ostatnio uwidacznianymi. Z kolei prof. Julia Włodarczyk (Katowice) zajęła się obfitością informacji obecnie dostępnej (w warunkach rewolucji digitalnej) jako źródłem wyzwań dla systemów gospodarczych. Obfitość to nowy stan. Gdzieś pomiędzy nadmiarem a niedoborem. Wreszcie prof. Danuta Miłaszewicz (Szczecin) wskazała na znaczenie (lub brak) zaufania do rządu jako czynnika akceptacji (lub nie) polityki publicznej.

Jak widać, tematyka była zróżnicowana. Każda z następujących sesji charakteryzowała się analogicznym

porządkiem. Cztery wystąpienia programowe i dyskusja. Zróżnicowany krąg tematyczny – korespondujący jednakże z tytułem Konferencji – inspirował do wymiany poglądów, stawiania pytań, wypowiedzi, nieraz polemik. Zdarzało się przekroczyć ramy czasowe. Emocji przybywało i temperatura rosła, gdy pojawiały się wątki kontrowersyjne, zahaczające o politykę. Umiejętnie jednak były rozładowywane. W zgłaszanych uwagach czy zróżnicowanych ocenach wyczuwało się ducha konferencyjnej wspólnoty. Niebagatelna w tym była rola samego Jubilata, aktywnego w dyskusjach, tonującego nastroje, gdy zachodziła potrzeba, proponującego atrakcje towarzyszące. Trzeba bowiem dodać, iż organizatorzy zapewnili chętnym uczestnikom zwiedzanie Wisły – miejscowości od dekad związanej z ekonomicznymi zjazdami i szkoleniami ekonomistów, by wspomnieć tu pierwsze doroczne konferencje wiślańskie z lat 50./60. XX wieku, odbywające się pod egidą PTE.

Organizatorzy dołożą starań, by zaprezentowane i wygłoszone referaty zamieścić w różnych czasopiśmie, mając zapewne na uwadze zabiegi o wysoką punktację. Dla oddania klimatu spotkania lepiej by było wydać materiały konferencyjne, może łącznie z przebiegiem dyskusji. Tak dawniej bywało, ale to już przeszłość. Za to Szanowny Jubilat – twórca całego cyklu konferencyjnego i aktywny uczestnik tegorocznego spotkania – ma prawo do satysfakcji i poczucia dowartościowania. Nieco tylko szkoda, iż w swych konsekwentnych, wieńczonych sukcesami działaniach nie znalazł czasu czy okazji na jakąś aktywność w Polskim Towarzystwie Ekonomicznym. Niemniej władze PTE i redakcja „Biuletynu” dołączają do życzeń, które tak gremialnie składali wychowankowie i współpracownicy. Licznych jeszcze dokonaj i wielu sukcesów – Profesorze! ■